Які цікаві та ще й повчальні казки про зеброчку Зеню, бобреня Боббі, черепашку Чіко, комп'ютерну мишку Риту, а ще про автомобільчика Бібі та всіх-всіх-всіх написала для дітей Люсі Робін! Може, маленькі читачі впізнають в історіях себе чи своїх друзів... Хай там як, усім буде цікаво дізнатися про пригоди — іноді кумедні, іноді каверзні, але завжди захопливі, — які трапляються з героями казок. Головне, що всі історії закінчуються добре: кожен знаходить щирих друзів!

Зустрічайте улюблених героїв казок
на *YouTube*-каналі!

ISBN 978-966-917-682-0

www.ridna-mova.com

ЛЮСІ РОБІН • КАЗКИ НА НІЧ

ЛЮСІ РОБІН

КАЗКИ НА НІЧ

Ілюстрації Арсена Джанік'яна

КАЗКИ НА НІЧ

ЛЮДМИЛА ДРОБИНА — творець ідеї і текстів «Історії Люсі Робін», автор і сценарист радіо- й телепередач, вистав, дитячих програм. Організовує благодійні проєкти для дітей. Пояснює на семінарах, як виховувати дітей та будувати здорові й міцні стосунки в сім'ї. Живе у Львові разом із чоловіком Дмитром і сином Марком, який часто стає героєм історій Люсі Робін.

Зустрічайте улюблених героїв казок на *YouTube*-каналі!

Lucy Robin's Stories

ЛЮСІ РОБІН

КАЗКИ НА НІЧ

Ілюстрації Арсена Джанік'яна

Київ 2022
«РІДНА МОВА»

УДК 821-343-93=161.2
Л95

Серію «НАЙКРАЩІ КАЗКИ» засновано 2016 року

Художник
Арсен Джанік'ян

Люсі Робін.
Л95 Казки на ніч : для дошк. і мол. шк. віку / Люсі Робін; худож. Арсен Джанік'ян. — Київ : РІДНА МОВА, 2022. — 200 с. : іл. — (Серія «НАЙКРАЩІ КАЗКИ»).

ISBN 978-966-917-682-0.
ISBN 978-966-917-187-0 (серія).

Які цікаві та ще й повчальні казки про зеброчку Зеню, бобреня Боббі, черепашку Чіко, комп'ютерну мишку Риту, а ще про автомобільчика Бібі та всіх-всіх-всіх написала для дітей Люсі Робін! Може, маленькі читачі впізнають в історіях себе чи своїх друзів… Хай там як, усім буде цікаво дізнатися про пригоди — іноді кумедні, іноді каверзні, але завжди захопливі, — які трапляються з героями казок. Головне, що всі історії закінчуються добре: кожен знаходить щирих друзів!

УДК 821-343-93=161.2

ISBN 978-966-917-682-0
ISBN 978-966-917-187-0 (серія)

© Дробина Л. В., текст, 2021
© Джанік'ян А. О., ілюстрації, 2021
© ПП «РІДНА МОВА», 2022

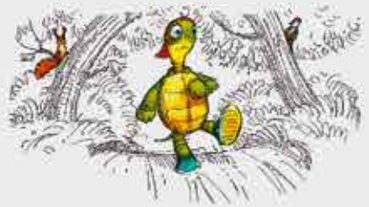

ЗМІСТ

Хто найважливіший? 7
Що хочу, те й роблю! 19
Принцеса 33
Дорожня пригода 45
А в когось усе краще! 57
Як усе встигати? 81
Шукаю подругу! 95
Головне — зробити, а решта — дрібниці? 109
Мені нікого не треба! 127
Це моє! 145
Наполегливість 159
А в мене… теж таке є! 175
Хочу бути героєм! 185

Хто найважливіший?

Ця історія сталася... Як гадаєте, де? Ніколи не здогадаєтеся! У кімнаті! І знаєте, з ким саме? Не повірите — з новеньким ноутбуком. Його подарували хлопчику Марку на день народження. Тепер хлопчик міг на ньому малювати, набирати тексти і, звичайно, грати в комп'ютерні ігри. Марк дуже зрадів такому подарунку.

Якось, коли Марк був у школі, деталі ноутбука почали вихвалятися одна поперед одною — хто з них найкращий? Без кого тут ноутбук — не ноутбук? Першою заговорила бездротова мишка Рита.

— Мені тут подобається! Марк — хороший хлопчик і так дбайливо до нас ставиться! Особливо до мене. Хоча це не дивно, адже в мене найважливіша функція!

— Що?! — обурилася клавіатура Мері. — Це ти найважливіша? Ой, зараз помру зо сміху... Без тебе ноутбук прекрасно обійдеться! Ти навіть лежиш десь осторонь, невідомо де. А ось без мене, без моїх тендітних кнопок — ну ніяк. Яка ж я щаслива, що така важлива!

Раптом діалог перервав сміх монітора Еріка.

— Дівчатка, зберігайте спокій! Ви ж добре знаєте, що найважливіший тут я. Якщо я нічого не покажу на екрані, то вся ваша праця — марна.

— Добре, — погодилася мишка, — мабуть, ми всі однаково важливі й усі ми такі гарні, але ось цей... — Рита вказала на дріт живлення, який з'єднував ноутбук з розеткою. — Який він недолугий! І, здається, геть неважливий!

Усі погодилися з Ритою і голосно засміялися.

Дріт Роні дуже засмутився: йому було вкрай прикро таке почути. Але найсумнішим було те, що він уже не був упевнений у протилежному. «Мабуть, і справді я не потрібен», — гірко думав Роні.

А задиркуваті деталі не забували про це йому нагадувати чи не щодня. Нарешті Роні не витримав і задумав утекти. Якось уночі, коли всі деталі спали, дріт разом із вилкою тихенько від'єднався від ноутбука й розетки, заповз до сусідньої кімнати і заховався серед іграшок.

На ранок ніхто й не помітив, що Роні зник.

Мишка і клавіатура, як завжди, теревенили про всякі дурниці. І тільки коли вкотре вирішили поглузувати з Роні, то побачили, що його нема.

Саме тоді зі школи прибіг Марк і сів за ноутбук — писати реферат. Тим часом пристрої перешіптувалися між собою.

— Ось бачиш, — сказала мишка клавіатурі, — той дріт абсолютно непотрібний. Подивися, як ми прекрасно працюємо без нього!

Раптом екран ноутбука почав поволі тьмяніти, тьмяніти…

— Ой, що це?.. Що зі мною?.. Мені погано! Я нічого не бачу! — стурбовано закричав Ерік.

Деталі дуже перелякалися. Що трапилося?

— Ой, ноут розрядився! А де ж подівся дріт? — здивувався Марк і почав шукати Роні по всій кімнаті.

А екран темнішав і темнішав. А згодом і зовсім згас.

Минуло кілька днів. Ноутбук так і стояв розряджений на столі. Ніхто на ньому не грався і не працював.

— Я була щиро впевнена, що цей дріт нічого не вартий! — плакала Рита. — Як же я помилялася…

— Виходить, без Роні ми нікому не потрібні! — обурювалася Мері.

Ерік теж хотів би щось додати. Але ніхто не зміг розібрати його белькотіння, і від цього всім стало ще сумніше.

Раптом мишці Риті сяйнула ідея.

— Я помилялася! Тож мушу знайти Роні! Це я затіяла ту безглузду розмову, хто найважливіший. Тепер я розумію, що важливі всі!

Вигукнувши це, Рита зістрибнула зі столу і вирушила на пошуки Роні. Про те, як вона шукала надважливу деталь, можна розказати окрему довгу історію. Головне, що Рита знайшла-таки втікача серед іграшок і вмовила повернутися додому.

— Дякую, що пробачив нас,— сказала мишка. — Тепер ми зрозуміли, що кожна з деталей необхідна і цінна, а її зовнішній вигляд — то пусте.

— Дрібниці! — відповів дріт живлення. — Я й сам був радий дізнатися, що маю особливе завдання і що від мене стільки користі!

Тепер усе налагодилося. Всі пристрої комп'ютера діяли дружно, і ніщо не заважало Марку працювати за ноутбуком. А також, звісно, грати в цікаві комп'ютерні ігри у відведений батьками час.

Мова тут, звісно, не лише про деталі ноутбука. Кожна людина — важлива та цінна, і в кожної своє особливе призначення. Завжди пам'ятай: ти важливий і цінний!

Поміркуй!

1. Чому деталі ноутбука сперечалися?
2. Чому дріт Роні втік?
3. Чи може ноутбук працювати без якоїсь деталі?
4. Що зрозуміли пристрої комп'ютера, коли дріт Роні втік?
5. Чи залежить цінність людини від її вигляду?

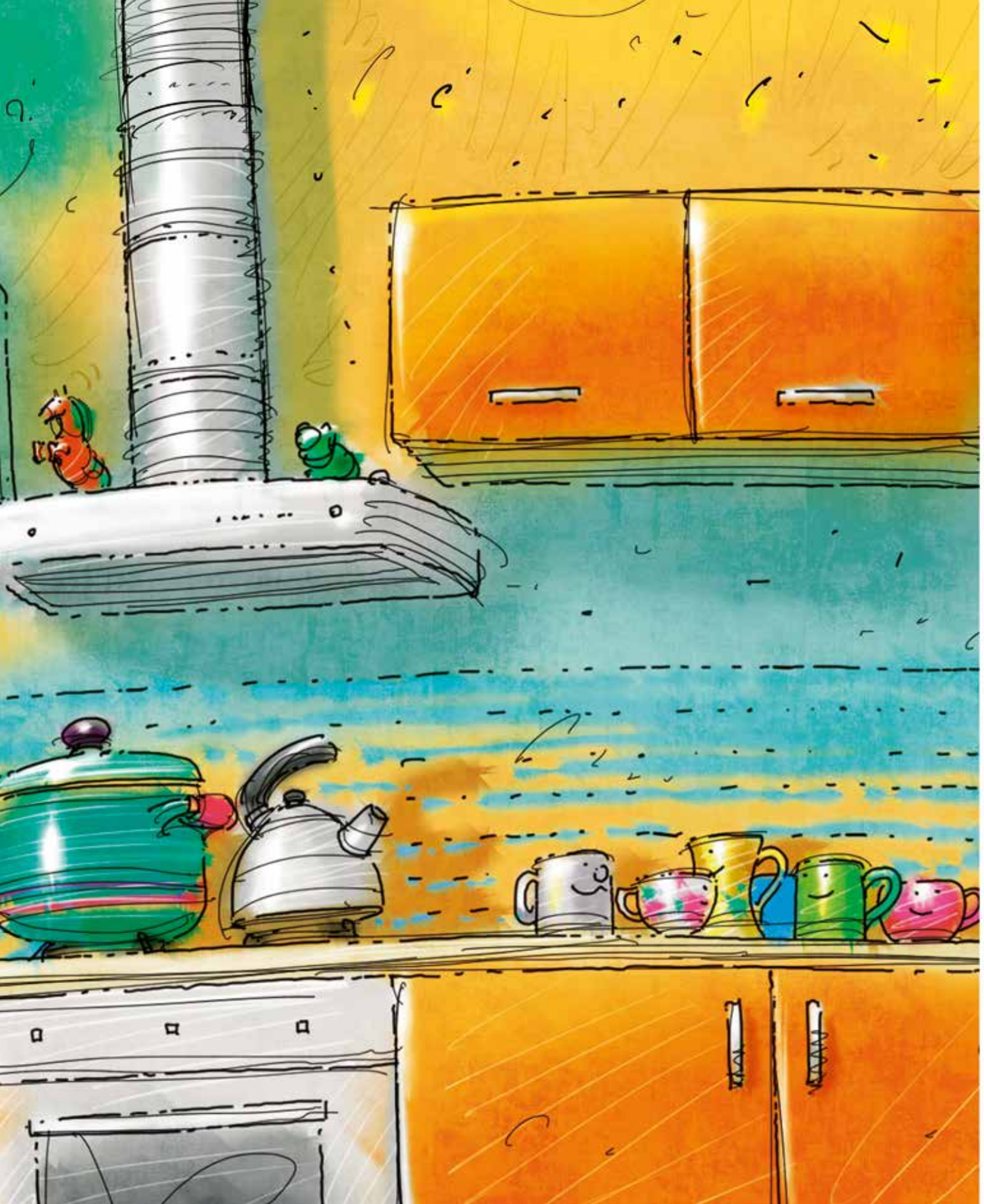

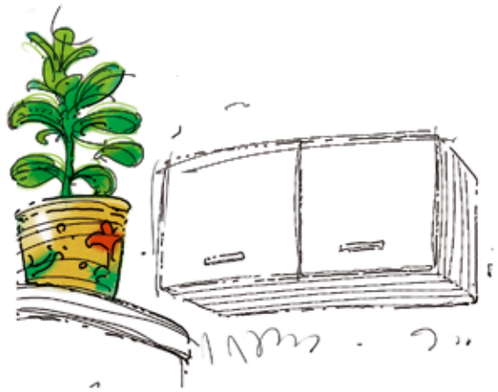

Що хочу, те й роблю!

Кухня — це таке чудове місце, де ми снідаємо, обідаємо, п’ємо чай і спілкуємося. Саме тут вирує життя. Ні-ні, не у нас, а в посуду. Сьогодні всі мешканці кухні дуже радіють, адже в їхній компанії з’явилося нове горнятко Сем. Хлопчик Марк виграв його на конкурсі.

— Вітаю, Семе, я Римма, — ввічливо привіталась одна з чашок.

— Привіт, а я Лессі, — додала інша.

— Усім привіт! Я Сем! Найкращий подарунок Марка! — гордо представився новий мешканець кухні.

— Привіт, малий, а я — Босс. Я найстаріший кухоль у цьому домі і найулюбленіший у господаря, — так зустрів новачка старожил. — Щоб бути здоровим і цілим, у нас є певні правила. Чисто митися, не битися і не штурхатися, а ще — знати своє місце. Тож ласкаво просимо на нашу кухню!

— Та дякую, — поблажливо відповів Сем і зайняв своє місце на поличці.

Наступного дня на кухні оголосили тривогу: Сем зник, і пів дня ніхто не міг його знайти. Нарешті Римма помітила новачка, який крадькома виглядав з-під рушника.

— Ось ти де! А ми так хвилювалися!

— Сем, ти пропустив душ. Мерщій стрибай у раковину, ми тобі допоможемо, — сказала Лессі й пустила воду.

— Не потрібна мені ваша допомога. Сховався, бо не буду я купатися, — відповів Сем.

Усі чашки заклякли від подиву.

— Як це? — здивувалася Лессі.

— А так! Просто не хочу митися.

— Але ж ти тоді будеш брудний, — обурилася Римма.

— То й що! Налякали… Який же я брудний, я ж не в піску грався!

— Але ж тоді з тебе не питимуть, — продовжувала Римма.

— Ще й як питимуть! Я — улюблене Маркове горнятко! Улюблене! Зрозуміло?! — гордовито заявив Сем.

Це була щира правда. Марк справді дуже любив своє горнятко.

— Тоді тим паче мусиш дбати про чистоту, — Римма відчайдушно намагалася пояснити Семові, як важливо додержуватися правил.

— Ні, з мене годі! — Сем сказав як відрізав. — Чому це ви всі вирішили мене вчити? Не потрібні мені ваші правила. Я нікого не слухатиму! Отак!

У розмову втрутився Босс:

— Синку, ми бажаємо тобі тільки добра. Ми тут не новачки і знаємо, як буде краще для тебе.

— А чому це ви вирішили, що знаєте краще за мене? Може, я, я... вже дорослий і сам знаю, що для мене краще! Я відмовляюсь митися! Не хочу! Не буду! — вередував упертий Сем.

— Ет, хай не миється, — відмахнулася Лессі від неслухняного новачка.

— І взагалі, я йду гуляти! — вередливо заявив Сем.

— Ой лишенько, куди?! Не можна гуляти! Ти можеш розбитися! — розхвилювалася Римма.

А новачок собі розважався.

— Мабуть, ти зовсім стара і немічна посудина. Але я — молодий. Мене вироблено із суперміцного матеріалу, який не б'ється!

— Та облиш, нехай собі стрибає, — знову втрутилася в розмову Лессі, — може, таки розіб'ється, і його викинуть звідси.

Сем демонстративно пробігся по столу і... стрибнув! Схвильовані мешканці кухні аж завмерли. На щастя, зухвалий новачок приземлився на табуретку.

— Ось бачите, все гаразд! Отже, ваші правила взагалі нікому не потрібні. Вони безглузді. Годяться лише для того, щоб на полиці нудьгувати! Тож не бійтеся і повторюйте за мною! Стрибайте!

Горнятка і не подумали слухатися новачка. Вони добре знали, що додержуватися правил треба для того, аби залишитися цілими і неушкодженими.

Щодня Римма, Босс та інші горнятка невтомно повторювали новому другові:

— Семе, помийся, будь ласка.

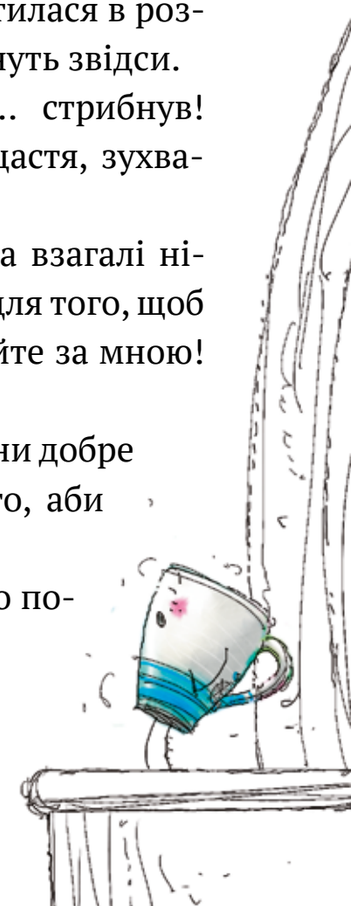

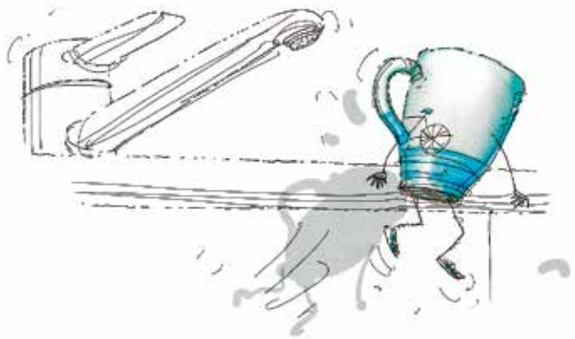

— Семе, куди ти пішов? Там небезпечно: розлетишся на друзки — хто збиратиме?

Проте легковажний Сем лише сміявся з усіх тих застережень.

Якось Сем знову пішов гуляти по кухні. Як завжди, він розігнався і стрибнув зі столу. Але цього разу йому не пощастило.

— Ой-ой, боляче! — закричало неслухняне горнятко.

Почувши зойк, усі чашки завмерли від жаху. Вони обережно визирнули, подивилися на підлогу і побачили Сема з відбитим вушком.

— Моє вушко! Вушко! — кричав Сем. — Мені боляче!

Сем не зрозумів, як це сталося, адже він завжди так стрибав. Однак сьогодні стільця переставили на інше місце, і Сем грюкнувся простісінько на підлогу.

Він дуже злякався. Було неймовірно боляче і страшно: адже кому він такий потрібен — без вушка? Мабуть, тепер його викинуть…

Однак Сему пощастило. Марк дуже полюбив своє горнятко, тому вирішив не викидати його, а склеїти.

— Спокійно, зараз усе приклеїмо… Ось так! Будеш як новеньке, — примовляв Марк, лагодячи горнятко.

Тепер у Сема з'явилася нова важлива робота — він стояв на столі й тримав серветки. Сем шкодував, що не послухав друзів

і потрапив у халепу. Він зрозумів, що правила, створені для кухонного посуду, існують не для того, щоб заважати гратися, а щоб оберігати його.

Схожі правила є всюди: вдома, в дитсадку, в школі. І вони теж не для того, щоб заважати бавитися, а щоб убезпечити дітей.

До речі, Сем відтепер слідкує, щоб всі горнятка-новачки, які з'явилися на кухні, додержувалися правил і були чемними. Тепер і він, і ви знаєте, що правила потрібні.

Поміркуй!

1. Хто живе на кухні?
2. Як на кухню потрапило горнятко Сем?
3. Чому Сем не зважав на правила?
4. Як трапилося, що горнятко відбило собі вушко?
5. Хто полагодив горнятко?
6. Навіщо створені правила?

Принцеса

В одному місті, у дружній сім'ї жила дівчинка Емілі. Батьки дуже любили донечку й ласкаво називали її принцесою.

— А я принцеса, я принцеса! — часто приказувала Емілі біля дзеркала, милуючись собою. — Принцеса — це я!

Вона надівала корону й намисто — і тоді справді нагадувала маленьку принцесу.

— І я дуже гарна принцеса, — хизувалася собою дівчинка.

Емілі підростала, вже й до дитячого садочка ходила.

Якось після занять усі діти, як завжди, бавилися іграшками.

— Дай-но мені цього м’ячика, — сказала Емілі руденькому хлопчику Тіму.

— Я ним пограюся і дам тобі, добре? — ввічливо відповів Тім і поправив окуляри.

— І зовсім не добре! Віддай-но м’ячика! Негайно! — розсердилася Емілі й навіть тупнула ніжкою.

Може, Тім і віддав би м’ячика, але ж Емілі поводилася дуже зарозуміло. Діти почали сперечатися.

— Віддай! — вимагала Емілі.

— Чому? — не поступався Тім.

— Бо я принцеса. І я хочу гратися цим м’ячиком!

— Не чіпай його. Так не можна. Не можна отак забирати! Треба ввічливо попросити!

— Він мій!

Суперечка не вщухала. Зрештою Емілі забрала-таки м’ячика. Вона гралася і раділа, а Тіму було так прикро, що він ледь не плакав.

На зауваження виховательки Емілі тільки пирхнула:

— Я дуже хотіла гратися цим м'ячиком. Що поробиш, таке життя! Адже я принцеса!

Удень уся малеча гуляла надворі. Хтось гойдався на гойдалці, хтось грався м'ячиком. А найбільше дітей зібралося в пісочниці. Вони ліпили пасочки і башточки.

Раптом до пісочниці підійшла Емілі й голосно скомандувала:

— Зараз ви всі збудуєте мені замок!

Хлопчики та дівчатка так захопилися своєю справою, що навіть не почули, що сказала їм Емілі.

— Агов, ви хіба не розчули? Зараз ви всі будуватимете замок для мене!

Та Емілі все одно не слухали. І вона вирішила всіх покарати.

— Я ж вам наказала будувати замок! Я принцеса! А у всіх принцес має бути замок!

Вона стрибнула в пісочницю і розтоптала все, що зробили діти.

На майданчику зчинився галас: хлопчики кричали на Емілі, дівчатка плакали.

Вихователька заспокоїла дітей і знову зробила зауваження Емілі.

Звичайно, після таких витівок з Емілі ніхто не хотів гратися й дружити.

Їй довелося просидіти самій на лавочці всю прогулянку.

Під час обіду Емілі навіть не доторкнулася до їжі. Вона пояснила, що принцеси таке не їдять. А якби і їли, то в неї все одно немає апетиту.

— Я не обідатиму! Я образилася! І втратила апетит через усіх вас!

Увечері, коли Емілі забирали з дитсадка, вихователька розповіла мамі дівчинки про всі її витівки. Мамі було дуже соромно за поведінку донечки.

Удома батьки вирішили з'ясувати — що сталося з їхньою улюбленою принцесою.

— Емілі, що трапилося сьогодні в садочку? Вихователька тобою дуже незадоволена.

— Що? Це я незадоволена нею, і дітьми теж! — вередливо відповіла Емілі.

— Але чому? — здивувався тато.

— Зі мною ніхто не грався і не ділився, хоча я — принцеса! Всі мусять мене слухатися. І робити те, що я захочу! Ви самі мені казали, що я принцеса!

Отут батьки все й зрозуміли.

— Доню, ти все правильно кажеш: ти наша улюблена принцеса. Однак ти дещо забула…

— І що ж я забула? — здивовано запитала Емілі.

— А те, що інші дівчатка та хлопчики теж принцеси та принци для своїх батьків.

Емілі здивовано дивилася на маму й тата.

— Невже це правда?

— Так, донечко, і ти маєш про це пам’ятати. І ще послухай одне важливе правило для принцес…

Емілі здивувалася:

— Правило? Хіба можуть бути правила для принцес?

— Так, і це дуже важливе правило, що його повинні знати й додержуватися і принцеса, і принц. Його ще називають Золотим правилом чемності: стався до інших так, як хочеш, щоб ставилися до тебе. Хочеш поваги — поважай. Хочеш, щоб з тобою дружили, — дружи. А хочеш, щоб з тобою ділилися, — будь щедрою сама.

Наступного ранку в дитячому садочку Емілі було не впізнати. Вона була справжньою принцесою — доброю, уважною, дружелюбною.

Отож Емілі добре запам'ятала Золоте правило чемності й відтоді завжди додержувалася його. І всім нам слід знати це Золоте правило!

Поміркуй!

1. Як батьки називали Емілі?
2. Чому Емілі вимагала негайно віддати їй м'ячика?
3. Як треба попросити іграшку, щоб тобі дали погратися?
4. Чому з Емілі ніхто не хотів дружити?
5. Яке головне правило для принцес?
6. Як тепер поводиться Емілі?

Дорожня пригода

Ця історія сталася з автомобільчиком Бібі. Бібі разом з батьками мешкає у великому автомобільному місті. Він полюбляє гратися надворі: їздити по стадіону, обминати перепони і вчитися правильно входити в поворот. Майже весь день він проводить просто неба. Тато і мама дозволяють Бібі їздити у дворі та на стадіоні, але завжди попереджають: «У жодному разі не виїжджай на велику дорогу!» Бо для маленького автомобільчика велика дорога дуже небезпечна.

Якось Бібі грався з другом — атомобільчиком Фафа.

— Бі-бі, бі-бі! Поглянь-но, як я швидко їду! — гукнув Бібі йому.

— А я швидший за тебе, — відповів Фафа і натиснув на газ. — Не наздоженеш мене!

Після швидких перегонів друзі зупинилися відпочити. На дитячому автомайданчику нікого не було, і вони заскучали.

— Може, посигналимо? — запропонував Фафа. — Хто голосніше?

— Уже набридло… — зітхнув Бібі.

— А якщо поїздити заднім ходом?

— Вже каталися, не хочу. Чогось мені нудно…

— І мені теж нудно, — погодився Фафа, — слухай, а якщо… — раптом йому сяйнула ідея. Фафа підрулив ближче до товариша і пошепки, щоб ніхто не почув, сказав: — А якщо ми поїдемо на велику дорогу?

— На велику дорогу? — аж оторопів Бібі. — Але… Нам не можна! Тато казав, що там небезпечно.

— Мій тато теж так каже. Але ми ж обережно. І зовсім ненадовго. Тільки туди й назад. Бо тут так нудно! Давай швидко зганяємо! Ніхто й не дізнається, — наполягав Фафа.

Бібі ще трохи повагався, але таки погодився. Це ж зовсім ненадовго, думав він, і вони будуть дуже обережними й уважними. Зрештою, про це навіть ніхто не дізнається.

Отак друзі і вирушили в небезпечну подорож. Спершу вони проїхали вуличкою поміж будинками, потім покрутилися біля парку. Прогулянка здавалася не такою вже й страшною, навіть цікавою.

— Поглянь, ми їдемо, і нічого небезпечного немає, — радів Фафа.

Бібі погодився.

— Угу, так цікаво. Фафа, ми тепер як дорослі! — гордо відказав Бібі.

Захоплені друзі проїхали вуличками, аж раптом опинилися на широкій трасі. Вони дуже перелякалися — тут ганяли тільки дорослі машини. На трасі були навіть величезні бетономішалки і громіздкі вантажівки. Їхні мотори голосно ревли і гарчали. Виявляється, тут справді небезпечно.

Автомобільчики одразу вирішили розвернутися і їхати назад, але не знали, як це зробити. Адже друзі потрапили в колону машин і мусили їхати все далі й далі від дому.

— Ой, я вже хочу додому, — перелякано сказав Бібі.

Фафа теж боявся і хотів додому. Автомобільчики так повільно їхали поряд, що гальмували інші автомобілі. Їм усі невдоволено сигналили. Друзям стало дуже лячно.

— Я б-боюся…

— І я т-теж боюся…

Отак, тремтячи, перемовлялися наші друзі.

Усі автівки вмикали підфарники, хто лівий, а хто правий. Навіщо вони це робили, малеча не розуміла. Так само автомобільчикам було незрозуміло, чому всі автівки, як за командою, то зупинялися, то знову рушали, одного пропускали вперед, а іншого — ні. Все жахало малюків. Час від часу повз них проносилися дорослі автівки на шаленій швидкості. А ще на дорозі стояли дивні яскраві пристрої, які спалахували то червоним, то жовтим, то зеленим кольором. Спочатку автомобільчики подумали, що це така гра.

— Це що, якась гра? — припустив Фафа.

— Ні, це не гра! Які можуть бути ігри на дорозі? — суворо відповів величезний трактор.

— Ой, мені не подобається бути дорослим, я хочу додому, — заскиглив крізь сльози Фафа.

Бібі зрозумів, що самі вони навряд чи впораються, тож зателефонував татові й попросив про допомогу.

Скоро приїхали обидва татусі. Вони забрали своїх діточок і безпечно привезли їх додому.

Батьки раділи, що з їхніми малюками все гаразд, адже така подорож могла погано закінчитися. І водночас вони засмутилися, що їхні синочки без дозволу вибралися на велику дорогу.

Автомобільчикам було соромно за свою поведінку, вони зрозуміли, чому потрібно слухатися тата і маму — батьки

більше знають і піклуються про дітей. Друзі попросили пробачення за свою поведінку і пообіцяли завжди слухатися.

Тепер автомобільчики граються тільки на дитячому майданчику і на стадіоні. Проте на ігри в них уже менше часу — адже Бібі та Фафа записалися до школи, щоб вивчати правила дорожнього руху. Вони переконалися, як важливо їх знати.

Колись кожен стане дорослим і кожного чекає великий шлях. Ну а поки ви ще хлопчики й дівчатка, слухайтеся батьків і пильнуйте — особливо на дорозі.

Поміркуй!

1. Де бавилися Бібі та Фафа?
2. Що вміли автомобільчики?
3. Чому Бібі та Фафа поїхали кататися на велику дорогу?
4. Що сталося там?
5. Хто допоміг Бібі та Фафа?
6. Що зрозуміли автомобільчики після поїздки великою дорогою?

А в когось усе краще!

Ця історія про слоненятка Ларі. Ларі з родиною живе в Африці у невеличкому селищі слонів. Ларі — хороше слоненя, проте трохи вередливе. І до води йти йому далеко, і листячко не смакує, й іграшок мало. Завжди він капризує: то йому сумно, то нецікаво. І ось сьогодні Ларі теж був не в гуморі. Раптом йому здалося, що зеброчки живуть краще, аніж він.

— У них он які красиві й акуратні хатинки, а в нас ні. Ще й трава в нас уся витоптана, — зітхав невдоволений Ларі. — В них усе таке затишне, а в нас що? Ех, не подобається мені тут! У них усе ліпше!

Ларі тяжко зітхав від такої, як він вважав, страшної несправедливості. «Чому зебрам так пощастило?» — ця

думка не давала йому спокою. Засмучений і роздратований, Ларі насупив брови і так просидів увесь день. Він ні з ким не грався, не розмовляв — і заснув дуже невдоволеним. Проте на ранок у слоненятка з'явилася чудова, як йому здалося, ідея.

— А чому я тут сиджу? Я ж можу піти жити до зебр! Там, мабуть, і листочки смачніші, ніж у нас! — мріяло слоненятко.

— А як же ми? — збентежилися тато і мама.

— А батьки в них, мабуть, теж кращі за вас! Зебри тільки те й роблять, що граються, а ви мене змушуєте уроки робити, іграшки складати і рано влягатися спати. А я так не хочу! — вередливо відповів Ларі й почимчикував у сусіднє селище.

Ларі здавалося, що там усе буде інакше — життя стане радісним та безтурботним. Отепер він точно не сумуватиме. Розмірковуючи отак, Ларі щасливо усміхався. Слоненя перетнуло своє селище, потім пішло понад річкою і врешті-решт опинилося в селищі зебр.

А ті виявилися доволі гостинними і дозволили Ларі жити з ними.

Слоненятко познайомилося і подружилося із зебрами. Цілий день вони веселилися і грали в різні ігри. Тут було справді дуже цікаво. Ларі ще раз упевнився, що тут йому все подобається. Але день добігав кінця, а він і досі нічого не їв.

— А коли будемо вечеряти? Я так зголоднів! — запитав Ларі, в якого вже бурчало всередині.

Зебри радо пригостили гостя трав'яним пирогом, проте Ларі ця страва не дуже сподобалася. Він звик їсти листя дерев і банани, а не траву.

Після вечері зебри повели слоненятка в його хатинку.

— На добраніч! — побажали йому нові друзі і пострибали до себе додому.

Зебряча хатинка виявилася зовсім крихітною для слоненяти. Ларі навіть не уявляв, як туди потрапити.

— Ой, як же тут тісно! — вигукнув Ларі, намагаючись протиснутися у вузькі двері. Нарешті він забрався всередину, та на цьому пригоди не закінчилися.

Поки Ларі освоювався в новому житлі, він розбив горнятко і зламав стілець. Ще й ліжечко виявилося геть маленьке і незручне.

Рано-вранці Ларі прокинувся знову невдоволеним і сумним. Спати у тісній хатинці — справжній жах, та й зебряча їжа не так смакувала, як вдома.

— Не подобається мені тут, піду я краще в мавпяче селище! — буркнуло насуплене слоненя і попрямувало далі.

Наблизившись до селища, де жили мавпочки, Ларі почув сміх і дуже зрадів.

— Здається, у них тут весело! І це дуже добре, — подумав Ларі.

«Отут я і залишуся назавжди», — вирішило слоненя. О, якими привітними і веселими були мавпочки! Цілий день вони бавилися разом, а ввечері Ларі запросили до нової оселі. Щоправда, ця хатинка була… на дереві. Слоненя зацікавилося, адже на дереві воно ще ніколи не було. «Мабуть, згори можна стільки всього побачити», — розмірковував Ларі. Він спробував залізти на дерево, та хоч як старався, все було марно. Слоненя тільки втомилося і розідрало собі колінця.

— Ні, тут мені теж не до вподоби. І хто ото вигадав хатки на деревах будувати? — зітхнув Ларі.

Він образився на мавпочок і пішов від них якнайдалі. Невдоволений і насуплений, Ларі крокував стежинкою і щось бурмотів собі під носа. Аж ось він помітив, що зайшов ген далеко. І куди ж він забрів, що це за місце?

Слоненятко злякалося, адже вночі в Африці дуже небезпечно.

Ларі вирішив якнайшвидше знайти собі укриття. Це було нелегко, бо він не знав, куди йому йти... Навкруги швидко вечоріло, ще й — от халепа! — почалася злива.

Нарешті Ларі натрапив на невеличку печеру і там заховався. У печері було холодно і темно. Ларі зголоднів і хотів спати, адже минулої ночі йому так і не вдалося заснути на крихітному ліжечку. І тут Ларі пригадав своє селище і свою хатинку. Він пригадав свої улюблені іграшки і м'якеньке ліжечко. Слоненя згадувало смачну

їжу і скучало за татом і мамою. Минуле вже не здавалося йому поганим. Навпаки, він щиро хотів негайно опинитися вдома, обійняти своїх любих батьків. Та хіба це можливо? Адже він заблукав! Ларі гірко-гірко заплакав.

— Я хочу додому-у-у-у, до тата й мами, — рюмсав він.

Раптом слоненя почуло дивний шум: до нього хтось крокував. І цей хтось був велетенський, адже під його ногами тріщали гілки і ламалися кущі.

— Як страшно… — прошепотів Ларі тремтячим голосом.

Аж тут він почув знайомий голос:

— Синку! Синку! Егей, ти тут?

Це був не просто знайомий голос, це був найрідніший голос на світі — голос тата. Він так довго шукав свого синочка-неслуха і ось, нарешті, знайшов.

— От ми тебе і знайшли! — полегшено зітхнув тато і міцно обійняв Ларі.

— Невже я вам потрібен такий вередливий? — з острахом запитав Ларі.

— Звичайно! Ти наш син і ми тебе дуже любимо! — заспокоїв тато малюка.

Ларі був безмежно щасливий.

Ось вони і вдома. Слоненятку було дуже соромно за свою втечу.

— Мамо й тату, пробачте мені, будь ласка. Це був негідний вчинок. Я геть не цінував вас і все, що я маю. Та зрештою я зрозумів, що на всенькому світі немає нікого кращого за вас, бо ви — мої батьки! І свою хатинку я люблю, і селище також. А коли щось мені й не сподобається, я спробую це виправити, а не бігти світ за очі, — запевнив Ларі.

Буває так, що бачиш, як добре в когось, але не помічаєш те прекрасне і чудове, що маєш сам. Це дуже важливо — цінувати і любити своїх батьків. А ще треба любити те місце, де ти живеш. Бо це ж твої батьки і твій дім!

Поміркуй!

1. Чому Ларі вередував?
2. Що сподобалося слоненяткові в зеброчок?
3. Чому воно пішло до мавпочок?
4. Чому Ларі ночував у печері?
5. Хто врятував вередливе слоненятко?
6. Чому Ларі зрадів, повернувшись додому?

Як усе встигати?

Ця казка — про зеброчку Зеню. Живе вона у спекотній Африці, і справ у неї по самі вуха. І постіль вранці після себе склади, і помийся, і зубки почисть... А потім повторюй літери, вчись малювати, ліпити й вирізати. А з іграшками скільки клопоту! Їх же спершу мусиш нагодувати, а потім перевдягаєш — і гайда на прогулянку.

Отак, у клопотах, і минає у Зені цілісінький день до вечора. А тоді знов-таки все прибирати і на місця розкладати. І як Зені встигнути все те зробити? Завжди щось забуде. Наприклад, сьогодні їй вилетіло з голови, що треба вивчити букви і скласти іграшки. Проте погратися й подивитися телевізор Зені якимось дивом майже завжди вдається.

А якщо Зеня не встигає зробити всі важливі справи, за те їй суворе покарання. Приміром, сьогодні зеброчка не подивиться свій улюблений мультфільм. Сидить вона у своїй кімнаті засмучена, злиться сама на себе й міркує так:

— Ні, мені це зовсім не до вподоби! Як же все встигати? Що б ото таке вигадати?

Зеброчка щиро бажала робити все вчасно, але їй це ніяк не вдавалося. От думала вона над цим, думала й придумала. Навіть вигукнула в запалі:

— Ідея!

Вирішила Зеня звертатися по допомогу… Бабусю попросила прибрати постіль. Подругу Зою — вивчити за неї літери й прибрати іграшки. А дідуся — намалювати малюнок. Усі помічники були дуже вправними, ніхто Зені не відмовив. Кожен впорався зі своїм завданням, і Зеня сяяла від щастя. Завдяки їм зеброчка все встигала. Щодня вона робила все необхідне, і головне — жодних покарань!

Якось мама вирішила перевірити, як Зеня вправляється з усіма обов'язками.

— Матусю, у мене все гаразд! Усі завдання виконані! — задоволено відповіла Зеня.

— Яка ж розумничка! — похвалила мама Зеню. — Постіль склала?

— Так! — пихато відповіла зеброчка.

— Іграшки на місці?

— Звісно! — вигукнула Зеня.

— А літери вивчила? — продовжувала мама.

— Аякже!

— Тоді почитаймо! — мовила мама і взяла кольорову книжку з полички.

— Але я не можу читати! — розгубилася Зеня.

— Чому? Ти ж вивчила літери? — здивувалася мама-зебра.

— Та вивчити вивчила, але… не я. А Зоя замість мене, — неохоче пояснила Зеня.

— Але ж малюнок, сподіваюся, ти сама намалювала?
— Ні, то дідусь, — зітхнула Зеня.
— А хто ж іграшки складав?
Зеня мовчки похнюпилася.
— Еге, тепер усе зрозуміло, — сказала засмучена мама.

Ось так правда й відкрилася: все робила не Зеня. Мамі довелося суворо поговорити з донечкою про її витівки.

Зеня теж украй засмутилася. Їй стало соромно за свою поведінку, за те, що схитрувала. Отож вона знову замислилася — як же все встигати? Врешті вона вирішила робити тільки мамині завдання: вчитися читати, малювати, прибирати кімнату. Тепер вона не діставала іграшки з ящика і не гралася ними, щоб потім не довелося складати.

Так справді з усім можна було впоратися: і позайматися, і стежити за порядком. Але це так нудно і сумно...

Поки Зеня нудьгувала, їй на думку спала нова ідея:

— Матусю, придбайте мені годинника. З ним я усюди встигну, навіть погратися! Ось побачите! — тепер Зеня була впевнена, що не марнуватиме часу.

Уже наступного дня в Зениній кімнаті з'явився новенький гарненький годинник.

— Ура! Годинник! — раділа зеброчка.

Із самого рання в Зені був гарний настрій, адже тепер немає про що хвилюватися — годинник про все подбає! День був просто чудовим: вона бігала, гралася і дивилася телевізор. Раптом зирк — надворі зовсім смеркло. Уже й вечір, а вона знову нічого не встигла...

Зеня була у відчаї.

— Що за халепа? — плакала вона. — Адже в мами годинник — і вона все встигає, у тата теж є годинник — і він все встигає. І у мене тепер годинник, але яка мені з нього користь... Чи він просто несправний?

Зеня сумувала, і дідусь зайшов її втішити.

— Ні, з годинником усе гаразд, — сказав він. — Щодо цього кажуть: спершу важливі справи, а відтак — забави.

— Що це означає? — запитала Зеня, витираючи сльози.

— Це означає, що на все своя година. Розплануй свій день: обери час для обов'язків, а вже потім для ігор і відпочинку, — пояснив мудрий дідусь.

— Але ж я не встига-а-аю... — бідкалася Зеня. Сльози знову покотилися з її очей.

— Я тебе навчу — і все встигатимеш, — підбадьорив онучку дідусь. — Ось послухай! Насамперед зроби важливі справи — тобто все те, про що просить тебе мама. А решту часу бавитимешся з друзями.

Зеня слухала дуже уважно. Вона подумала і твердо вирішила:

— Я спробую!

Наступного дня Зеня вчинила саме так, як порадив дідусь. Спершу прибрала постіль і зробила зарядку, потім умилася, поліпила і почитала. А потім гралася й відпочивала. Увечері Зеня щиро здивувалася: вона зробила всі важливі справи, ще й награлася вдосталь. Зеброчка була у захваті.

— Отакої, мені вдалося! Виходить, головне не годинник, а правильний розпорядок дня! — зрозуміла маленька Зеня.

Є справи, які не можна доручити іншому. Ніхто замість тебе не здатен вирости, почистити зубки або навчитися читати. Все це ти мусиш робити самостійно. І це зовсім не важко, навпаки — легко й весело. Головне запам'ятати правило: спершу всі важливі справи, а вже потім — і забави.

Поміркуй!

1. Що має зробити за день зеброчка Зеня?
2. Що придумала зеброчка, щоб усе встигати?
3. Хто допомагав Зені?
4. Чому зеброчка не змогла прочитати книжку?
5. Як Зеня зрештою навчилася все встигати?
6. А в тебе є розпорядок дня? Розкажи.

Шукаю подругу!

А тепер ще раз зустрінемося із зеброчкою Зенею. Щоправда, вона дуже зайнята, бо пише оголошення. Зеня часто бачила: коли мамі треба щось купити чи продати, то вона вивчає чужі повідомлення або пише свої. Ось і наша зеброчка зараз пише дещо вкрай важливе.

— Так-так, ніби все написала й нічого не забула, — сказала Зеня і вкотре перечитала текст. — Зараз перевіримо. «Шукаю подругу! З велосипедом, роликами, ляльками, іграшковим посудом, гарними сукнями і солодощами. Якщо у вас всього цього немає, прошу не турбувати. Зеня».

— А що це ти там читаєш? — запитала мама, почувши, як Зеня щось бурмоче собі під носа.

— А це я вирішила знайти собі нову подругу, ось і написала оголошення, — пояснила Зеня.

— Знайти нову подругу? — здивувалася мама. — А як же Зоя?

— Із Зоєю все гаразд. Просто я вже набавилася її іграшками. Тепер шукаю трохи цікавішу подругу — з ляльками і велосипедом. Ну, може, ще й з ігровою приставкою, — міркувала Зеня, перераховуючи всі іграшки нової подруги, якими хотіла б погратися.

Мама не могла повірити своїм вухам. Як можна знайти справжню подругу за оголошенням?! Мама намагалася відмовити Зеню від цієї затії, але марно. Уперта зеброчка таки взяла оголошення і пішла їх розклеювати. Ідучи селищем, вона ні з ким не віталася і не розмовляла.

— Гм, а навіщо з ними вітатися? У мене скоро з'явиться нова подруга, а, можливо, навіть декілька. Навіщо тепер мені старі друзі?

Зеня повернулася додому, сіла на стілець і почала чекати відгуків на оголошення. Раптом пролунав дзвінок у двері. Зеброчка кинулася відчиняти, адже була впевнена, що це її нова подруга — з чудовими іграшками та солодощами. Зеня з усмішкою відчинила двері й побачила… Зою.

— Привіт, Зеню! Ходімо гратися! — весело запропонувала Зоя.

— А, це ти… — холодно відповіла Зеня й набурмосилася. — Ні, я не хочу гратися, бо сиджу і чекаю на дуже важливу зустріч.

Зоя здивувалася, але не сперечалася й пішла собі.

А зеброчка так і сиділа, чекаючи нових подруг. Минуло аж п’ятнадцять хвилин, проте, на її подив, ніхто й досі не прийшов.

Тут пролунав телефонний дзвінок. Зеня миттю схопила слухавку:

— Алло? Алло? Це Зеня! — схвильовано сказала зеброчка.

— Та я тебе впізнала, — це знову була Зоя. — Телефоную, щоб дізнатися, чи ви вдома. Моя мама спекла вам пиріг. Зараз принесу.

— Знову ці старі подруги, — зневажливо пирхнула Зеня і всілася у своє крісло.

Коли Зоя принесла гостинець, Зеня навіть не вийшла подякувати. Вона прагнула подружитися з кимось новим, а Зоя їй весь час заважала.

Аж раптом у двері знову подзвонили. І цим разом прийшла та, хто треба, — зовсім незнайома зеброчка з купою іграшок.

— Привіт, я зеброчка Злата. Я прочитала твоє оголошення. То ти шукаєш подругу?

Зеня була в захваті. Ось і її нова подруга! Злата прийшла в гості з іграшковим посудом, ляльками й солодощами. Зеня запросила нову подругу до кімнати.

— Ну то що, будемо гратися? — радісно запитала Зеня.

Злата уважно оглянула кімнату Зені:

— Зачекай, ще ні. Спочатку покажи свої іграшки. Тому що я шукаю подругу із дитячою кухнею, колекцією машинок і великим наметом.

Зеня розгубилася, адже не мала таких іграшок. Не було в неї ані дитячої кухні, ані машинок, а намет був маленький.

— У мене цього немає, зате є... — Зеня ще не встигла договорити, а Злата вже її перебила:

— Зрозуміло! Піду далі шукати собі подругу, — діловито мовила гостя, розвернулася і пішла геть.

Зеня дуже засмутилася. Їй було так прикро, що захотілося плакати. Зеброчка вирішила розповісти про це мамі.

Засмучена Зеня зайшла в кімнату і побачила маму, яка щось писала за столом.

— А що ти пишеш? — сумно запитала Зеня.

Не відриваючись від аркуша, мама відповіла:

— Мені дуже сподобалася твоя ідея. Я теж вирішила завести собі нову подругу, бо тітонька Зебра мені вже набридла.

— Як це набридла? — здивувалася Зеня. — Вона ж... Вона така добра, завжди телефонує тобі й у гості приходить.

— Ну і що з того? — незворушно відповіла мама, — я шукаю подругу з красивими сукнями й новим посудом.

— Але ж це несправедливо! Ви так давно дружите. Вона ж навіть пиріг нам щойно передала, — обурилася Зеня. Вона не могла повірити, що мама така жорстока до тітоньки Зебри. Зеня спробувала переконати маму і раптом... дещо пригадала. Адже це вона, Зеня, погано повелася із Зоєю, хоча та завжди була до неї привітна й ніколи не зраджувала. Зоя завжди радо ділиться з нею іграшками, телефонує, коли Зеня хворіє. Із Зоєю весело і цікаво, вона — справжня подруга.

Ой, як же Зені стало соромно! Зеброчка вибігла надвір і зірвала всі оголошення, які нещодавно розклеїла. А повернувшись додому, переконала-таки маму не шукати нову подругу. Мама погодилася, і вони разом пішли в гості до своїх добрих і вірних друзів.

Звісно ж, мама і не збиралася міняти подругу, а лише хотіла допомогти Зені зрозуміти свою помилку — і їй це вдалося. В гостях у Зої та її мами вони весело провели час. Зеня почувалася справді щасливою, адже зберегла дружбу із Зоєю.

Як чудово — мати друзів. Умій дружити і бережи справжніх друзів. Адже вірний друг не зрадить і завжди поділиться усім, а не тільки останньою цукеркою. І гратиметься з тобою, навіть якщо в тебе немає нових іграшок.

Казки на ніч. Шукаю подругу!

Поміркуй!

1. Чому Зеня шукала нову подругу?
2. Чому Зені набридла Зоя?
3. Яка подруга потрібна Златі?
4. Хто найкраща подруга Зені?

Головне — зробити,
а решта — дрібниці?

Ви чули про кумедних зубастих бобрів? Вони живуть на річечці в лісі. Ця історія про бобреня Боббі. Боббі — дуже жвавий і працелюбний. Ось і сьогодні у малого бобра роботи аж по саме горло — він вирішив побудувати власну греблю.

— Я зведу на річці свою велику загату, навіть більшу за ту, що в нас була! — говорив собі малий бобер і старанно гриз-точив гілочки. — Я збудую її швидше за всіх, ще й впораюся сам-один!

Насправді інші дітки-бобри теж працювали щосили. Усі допомагали одне одному лагодити стару греблю. Боббі раз у раз оглядався і перевіряв, чи, бува, ніхто його не переганяє. Йому було вкрай важливим бути першим і найшвидшим.

Якось Боббі перегризав дуже велику і товсту гілку. І так захопився, що нікого й нічого не помічав навколо. Нарешті гілка піддалася, відскочила і... влучила просто у маленьке бобреня Бориса, який бавився на березі.

— Ой-ой, боляче! — заверещав Борис і вхопився лапками за голову, де вмить виросла величезна ґуля, схожа на горіх. — Дивись, яка ґуля! — жалібно пролепетало бобреня, — обережніше треба!

Але Боббі й не подумав вибачитися:

— А ти не плутайся між моїми гілками. Сам винен! Хіба не бачиш, у мене робота кипить? Я працюю! Важливу справу роблю, а ти — тільки бавишся. Грайся собі деінде.

Борису стало дуже гірко. Йому було боляче не так від ґулі, як від слів Боббі.

Наступного дня малий будівельник греблі, як завжди, пішов на своє будівництво. Підійшовши ближче, він побачив там малюків, які бавилися на березі.

— Агов! А що ви робите біля моєї греблі? Ану швиденько забирайтеся звідси. Зараз усе тут зіпсуєте! — сердито закричав Боббі і пригрозив малюкам кулаком. Перелякані бобренята плюхнулися у воду і попливли до своїх батьків. А Боббі ще довго сварив собі під носа нечемних малюків. Він дуже хвилювався за своє будівництво і не хотів нікого до нього підпускати.

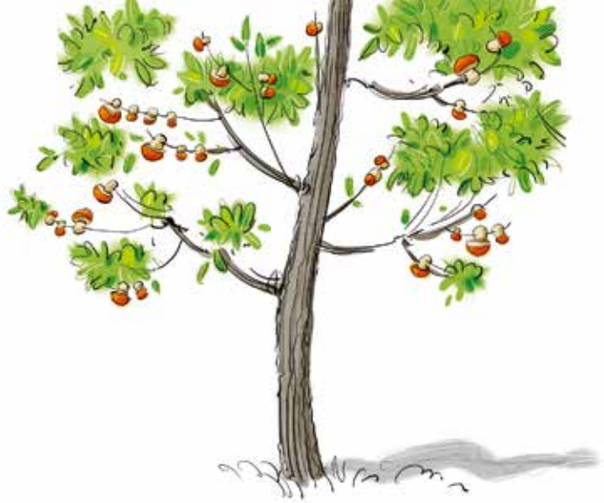

Минав час. Гребля розбудовувалася, ставала ширшою і більшою. У Боббі й справді все дуже добре виходило. Він позбирав усі гілки, що були на березі, повідгризав гілочки, до яких міг дотягтися, і навіть тоненькі деревця поперегризав. Тепер мусив шукати новий матеріал для своєї важливої справи. Ось він помітив чудове сухе дерево. Саме таке, як треба.

— Оце те, що мені потрібно! — сказало бобреня і почало гризти його.

Раптом його роботу перервав чийсь крик.

— Зачекай, не гризи! Не гризи! — гукала тітонька Білочка.

— А чому це? Мені потрібне дерево, щоб звести греблю, — Боббі і не подумав зупинятися.

— Зачекай, там на зиму сушаться гриби! — нажахано закричала Білочка.

Але було надто пізно. Дерево плюхнулося у воду, а разом із ним — усі зимові запаси тітоньки Білочки.

— А що я можу зробити? Ніколи мені за вашими грибами слідкувати. У мене й без того досить роботи — греблю будую! — сказало бобреня і потягло дерево по воді. А тітонька Білочка сумно дивилася, як її грибочки упливали річкою за течією.

На цьому Боббі не зупинився. Він пройшов уздовж берега і надибав собі ще одне гарне дерево.

— Ого, яке високе і міцне. Воно мені підійде! — Боббі був у захваті.

Бобер негайно став до роботи.

— Зачекай, малюче, зачекай! — раптом знову хтось спробував пригальмувати невтомного будівельника.

— Ой, ну що ще трапилося? Знову сушите гриби на моєму дереві?

— Та ні, які гриби! Тут наше гніздо! — схвильовано вигукнув Соловейко.

— Ой, та скільки можна? То гриби, то гніздо… Вам хіба дерев мало? І чому ви обираєте саме ті дерева, які мені потрібні? Так нечесно! — майже ображено сказав Боббі.

— Зачекай, тут же наш дім, не чіпай це дерево, будь ласка, візьми собі інше! — благав птах.

— Оце вже ні! Я вдосталь попрацював і тепер не покину почату справу. Бо я дуже поспішаю. Мушу побудувати найбільшу, найвищу і найміцнішу греблю — і я зроблю це наперед

усіх! Це ви краще побудуйте нове гніздо. Що там його будувати: п'ять гілочок — і готово. Це така дрібниця порівняно із моєю роботою! — сказав діловито малий бобер.

Боббі таки закінчив справу — перегриз дерево і продовжив своє велике будівництво. А птахам довелося вити нове гніздо, тільки вже якнайдалі від злого будівельника.

І ось нарешті гребля була готова. Вона справді вийшла на диво великою, широкою і міцною. Боббі звів її дуже швидко і неймовірно пишався собою.

— Ось, подивіться усі! Все готово! Мені вдалося! — вигукнув бобер.

Проте на його радісну промову ніхто навіть не звернув уваги. Боббі здивувався. Можливо, він говорить надто тихо, і його не розчули? Тоді бобер вигукнув знову — ще голосніше. Та й цього разу ніхто не звертав уваги на вправного будівельника. Боббі озирнувся і побачив, що всі навколо досі чимось зайняті. Малі бобри не тільки допомагають одне одному, а ще й спілкуються з тітонькою Білочкою і соловейками. А він стоїть сам-один, і ніхто не поспішає розділити його радість.

Сумний, Боббі сів на греблю. Він подивився на своє відображення у воді — і мало не заплакав.

Перемога мала принести радість, натомість він ледь стримував сльози.

— Сумуєш? Я тебе розумію…

Боббі підвів голову. Він вже й не сподівався, що хтось заговорить до нього. А то був старий мудрий дядько Ворон.

— Так захопився будівництвом, що втратив друзів? — здогадався Ворон.

— Так, — маленьке бобреня важко зітхнуло, — і я зовсім не розумію, чому так сталося?

— Мабуть, твоя гребля затьмарила тобі весь світ. Ти не тільки забув про друзів, а ще й перестав бути добрим і уважним. Ось так і вийшло: гребля є, а друзів — немає, — пояснив мудрий птах.

Боббі замислився:

— І як я цього не помітив раніше? Що ж мені тепер робити? — з відчаєм запитав він.

— Треба все виправити, — порадив Ворон.

Але малий бобер уже зневірився.

— Та хіба це можливо? — зітхнув Боббі. У нього вже сльози котилися з очей.

— Не плач! Принаймні можна спробувати. Але доведеться потрудитися, — продовжував мудрий радник. — Спершу перепроси всіх, кого ти скривдив, і пообіцяй більше так не робити.

Отак Боббі й зрозумів, що шляхетної мети не можна досягти поганими засобами. Звісно, він вирішив зробити все можливе, щоб повернути друзів.

Боббі попросив пробачення в усіх, з ким посварився. Тітоньці Білочці він допоміг назбирати грибів на зиму, солов'ям — гілочок для гнізда, а бобренятам дозволив стрибати зі своєї загати.

Нарешті все налагодилося. До Боббі повернулися друзі — і бобреняті направду було дуже добре.

Прямуй до своєї мети таким шляхом, щоб не втратити себе і друзів. А досягнувши успіху, завжди залишайся добрим, милосердним, уважним і чесним.

Поміркуй!

1. Боббі — ліниве чи роботяще бобреня?
2. Чому Боббі будував греблю сам?
3. Чому Білочка і Соловейко образилися на бобреня?
4. Чому Боббі засумував, хоча й збудував греблю?
5. Що мудрий Ворон порадив бобреняті?
6. Чи вибачили друзі Боббі?

Мені нікого не треба!

На лісовій галявинці, в густій зеленій траві, серед запашних квітів живе коник-стрибунець Кузя. Веселий, швидкий і, звісно, дуже стрибучий. Стрибати Кузя любить понад усе і, мушу сказати, йому це напрочуд добре вдається.

— Юху, стриб-скок, стриб-скок!

Якось Кузя так захопився, що дострибав аж до великого мурашника. Коник був ще молодим і донині не бачив жодного мурашки. Кузя зацікавлено дивився на працелюбних мурашок, що метушилися біля свого величезного житла. Зрештою він вирішив познайомитися:

— А хто ви такі, і як вас усіх звати? — поцікавився Кузя.

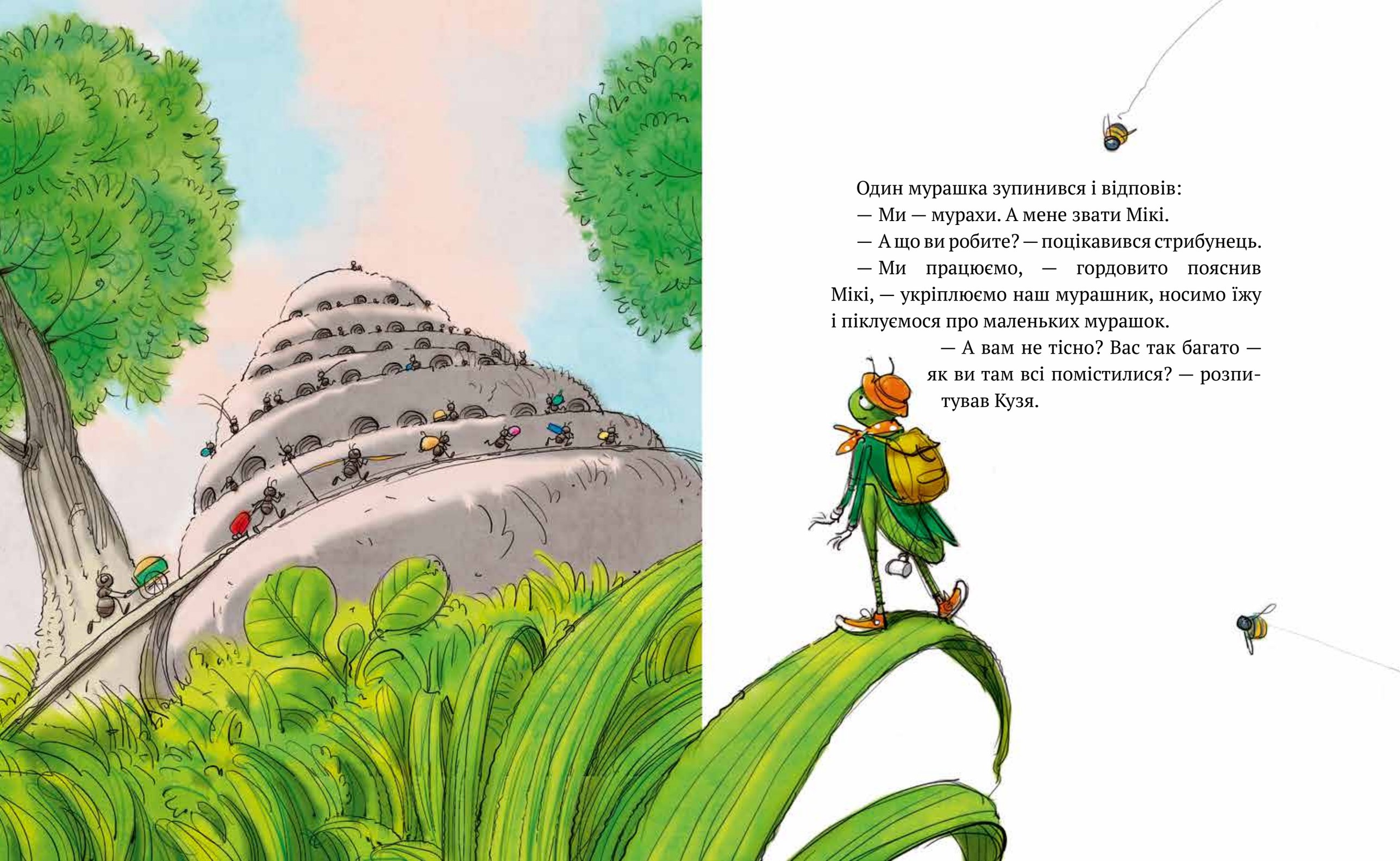

Один мурашка зупинився і відповів:

— Ми — мурахи. А мене звати Мікі.

— А що ви робите? — поцікавився стрибунець.

— Ми працюємо, — гордовито пояснив Мікі, — укріплюємо наш мурашник, носимо їжу і піклуємося про маленьких мурашок.

— А вам не тісно? Вас так багато — як ви там всі помістилися? — розпитував Кузя.

— Ні, зовсім не тісно, — впевнено відповів новий знайомий. — Нам тут дуже добре.

Кузя довго розпитував, а тоді зневажливо кинув:

— І як таке може подобатися? Це ж, напевно, дуже незручно — жити разом. Усі тобі заважають, галасують… Хіба тобі не набридло тут з усіма? Краще бути одному, як я, наприклад.

— Ні, ми завжди разом — і в цьому наша сила, — відповів Мікі й задоволено усміхнувся.

Але стибунець йому не повірив:

— Який жах! Як мені тебе шкода, Мікі! Насправді краще, коли ти сам-один. Ось подивися на мене: що хочу, те й роблю, і ніхто мені не указ, стрибаю собі, куди і як хочу, — упевнено продовжував переконувати Кузя.

— А як щодо друзів? — запитав Мікі.

— А навіщо мені ті друзі? Я й сам чудово живу. Диви-но!

І коник-стрибунець весело пострибав далі в ліс, а Мікі залишився біля свого мурашника. Кузя стрибав і сміявся, згадуючи, що мурашка Мікі сказав про друзів.

— Як добре, що я сам по собі, — радісно усміхався коник-стрибунець. — І мені ніхто не потріб...

Не встиг Кузя договорити, аж раптом застряг — ні туди і ні сюди.

— Ой-ой-ой! Як звідси вистрибнути? — дивувався Кузя, намагаючись вибратися із пастки. — І як я тут опинився?

Коник так захопився, що не розбирав дороги. У цій місцині він ще не був — і коли вчергове стрибнув, то плюхнувся прямісінько в калюжу. І це була дуже небезпечна калюжа! Вона підсохла на сонечку і перетворилася на маленьке болото. От у ньому Кузя і застряг. Він щосили намагався вибратися на сухе місце, але як не пручався, все було марно.

— Що ж мені робити? — перелякався Кузя. Місце було незнайоме, а пастка — підступна. Він застряг у болоті й не розумів, як вибратися, а ще ж нікого не було поруч. Кузя почувався безпомічним і украй самотнім. У цій калюжі було дуже страшно. Якщо нагодиться якась голодна пташка чи жаба, вони охоче поласують самотнім стрибунцем...

І тут Кузя у відчаї закричав:

— Агов, хто-небудь! Врятуйте мене! Ну, будь ласка!!!

— Хто ж мені тут допоможе? — ледь чутно пролепетав сам до себе Кузя. — Я ж нікого не знаю.

Єдиний, кого Кузя знав, це був Мікі, з яким він щойно познайомився. Але Кузя так нечемно з ним обійшовся, що навряд чи той поспішить на допомогу конику-стрибунцю. Проте мураха Мікі був єдиним знайомим, тож Кузя вирішив покликати його на допомогу.

— Мікі! Мікі-і-і-і! Допоможи! Рятуй! — закричав з надією Кузя.

Тим часом Мікі з іншими мурахами порався біля своєї величезної домівки. Раптом він почув, що його кличуть, і голос був ніби його нового знайомого Кузі.

— Мікі! Мікі! Допоможи! — розпачливо кричав коник-стрибунець.

— Гм, мабуть, почулося. Хто-хто, але це точно не Кузя. Він любить бути один і ніхто йому не потрібен, — отак вирішив Мікі й узявся до роботи. — Отож працюватиму собі далі.

— Мікі, Мікі! — не припиняв кликати Кузя, борсаючись у багнюці.

Мурашка Мікі був єдиний його знайомець у цих місцях. Але і він не приходив на допомогу. Зрештою Кузя втомився і зневірився. Він зрозумів, що його ніхто не врятує. Коникустрибунцю стало так гірко, що він заплакав. Аж раптом з трави вигулькнув Мікі.

— Це ти мене кликав? — запитав мураха, підійшовши до застряглого коника.

— Так, це я. Я застряг і не можу вибратися, — не вірячи своїм очам, крізь сльози пояснив Кузя.

— І як це ти примудрився сюди влипнути? — здивувався Мікі, бо болото, де сидів стрибунець, було зовсім невеличким. — Чекай, зараз витягну тебе.

— Ох, та як ти мене один витягнеш? Ти ж такий маленький, — приречено зітхнув Кузя.

Мікі лише усміхнувся:

— Хіба я один? Ми з друзями завжди разом! А я ж тобі казав, що коли ми разом — ми сильні.

І тут з трави вигулькнула чималенька команда мурах.

— Ось який у мене план… — узявся командувати Мікі. А його друзі, як маленька армія, швидко розподілилися і почали витягувати Кузю.

Один шукав палички і листочки, другий зносив їх до коника, щоб той міг спертися передніми лапками, а інші носили довгі стеблинки трави, щоб прокласти місточок. Тим часом Мікі підбадьорював Кузю, втішав і обіцяв, що його не кинуть у біді й обов'язково визволять з пастки.

І от рятувальна операція закінчилася. Кузя сперся лапками на палички і листочки — і вистрибнув з болота на тверду

землю. Небезпечна пригода залишилася позаду, тепер коник був у безпеці. Стрибунець аж не вірив, що так швидко звільнився. Та найбільше його вразив Мікі разом зі своїми друзями. Вони таки прийшли і врятували його.

Казки на ніч. Мені нікого не треба!

— Виявляється, не так вже й добре одному… Інша річ, коли маєш друзів, готових прийти на допомогу. Дякую тобі, Мікі, і вам усім дякую, — сказав Кузя і потиснув лапку своєму новому другу.

— Ми ж подружимося? — з надією спитав коник-стрибунець і подивився на своїх рятівників. — Я хочу з вами дружити.

Звісно, всі погодилися. Так у Кузі з'явилося багато вірних друзів. Коник-стрибунець був справді щасливий, адже досі він був сам-самісінький. А тепер відчував себе найбагатшим і найщасливішим мешканцем лісу — бо мав безліч друзів. Коник Кузя зрозумів, що дружити — дуже добре.

Справді, з друзями весело і цікаво, з ними ніколи не засумуєш. Разом легше долати труднощі й страхи. Проте, щоб знайти друзів, треба й самому бути дружелюбним.

Поміркуй!

1. З ким дружив коник-стрибунець?
2. Що Кузя дізнався про мурашок?
3. Яке лихо трапилося з Кузею?
4. Хто йому допоміг?
5. Чи знайшов друзів Кузя?
6. Навіщо нам друзі?

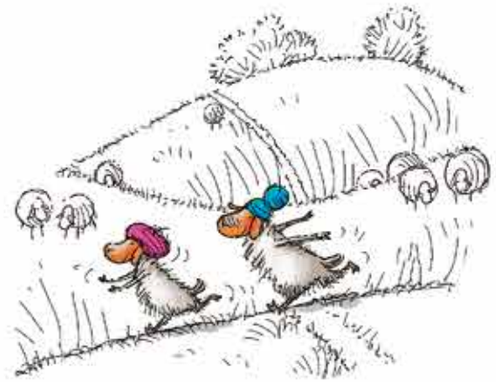

Це моє!

Сьогодні ми з вами помандруємо на зелені безмежні луки, де ходять-пасуться величезні отари біленьких кучерявих овечок.

Веселі малята гралися і бігали безкраїми зеленими пагорбами, серед них були й друзі Мері та Тедді.

— Мері й Тедді, досить бігати, нам вже час іти. Сьогодні дуже важливий день! — покликала мама свою донечку та її друга.

І справді, сьогодні був незвичайний день у житті овечок — день їхньої стрижки. Кожну овечку і кожного баранчика потрібно було постригти.

Овечки по одній підходили до фермера, і він обережно зістригав з них кучеряву вовну.

— Не розумію, а навіщо нас стригти? Я не хочу, — заверeдував Тедді.

— Ми ділимося нашою вовною з людьми, — пояснила мама.

— А навіщо вона їм? — здивувався Тедді.

— Наша вовна дуже корисна — вона тепла, тому з неї зроблять нитки. А з ниток виплетуть різні речі — рукавички, шапочки і шкарпетки, кофтинки для діток і дорослих, щоб їм було тепло взимку.

Тедді дуже здивувався. Він навіть не уявляв, що його вовна така корисна. А виявляється, вона захищає діток і дорослих від холоду.

Тепер Тедді разом з іншими чемно став у чергу, щоб поділитися своєю цінною вовною. Баранчик пишався собою, адже міг бути корисним людям.

Після перукарні всі повернулися на свої луки.

Мері й Тедді, як завжди, гралися разом, аж раптом помітили свого старого знайомого — зайчика Рікі.

— Агов, Рікі, привіт!

— Ой, привіт! Я вас і не впізнав. Ви такі кумедні! Що з вами сталося? — здивувався Рікі.

— А це нас підстригли, ми поділилися своєю вовною з людьми, — гордовито відповіла Мері.

— Поділилися? А навіщо? Тепер ви такі смішні! — розреготався Рікі.

Мері пояснила, що їхня вовна дуже тепла і зігріє людей узимку, але Рікі все одно сміявся і глузував.

— Тедді, Мері, ви такі дивні! Навіщо ви віддали свою вовну, якщо вона така корисна? Ось подивіться на мене, я ні з ким не ділюся і чудово живу. Погляньте! — сказав зайчик і покрутився перед друзями, хизуючись пухнастим хутром.

Увечері всі овечки поснули, а Тедді сон ніяк не брав. Його серце краяли сумніви.

— Може, Рікі правий? Навіщо віддавати свою вовну, ділитися з кимось, якщо вона мені й самому потрібна? А що я робитиму без неї взимку? Замерзну? Сам винуватий!

Баранчик уже шкодував, що віддав свою вовну. Після довгих роздумів Тедді твердо вирішив більше ніколи не ділитися вовною, адже вона йому самому потрібна.

Минав час. Тедді й Мері підросли — і їхня вовна теж. Фермер знову зібрав усіх у перукарні. Але тепер Тедді не поспішав

ділитися з людьми вовною. Він більше не дозволить себе ображати й обманювати! Йому теж потрібно грітися взимку, і якщо він сам про себе не подбає, то більше ніхто цього не зробить. Тедді вирішив сховатися.

Мері цілий день шукала свого друга і лише ввечері знайшла його під кущем.

— Тедді, ходімо, ти ще встигнеш, я тебе цілісінький день шукаю! — хвилювалася Мері.

— А я навмисно сховався — щоб мене не обстригли. Мені самому потрібна вовна. Вона моя! І чому це я маю дбати про інших? Я не хочу замерзнути взимку!

Мері засмутилася, почувши таке від Тедді. Їй стало дуже прикро, що її друг скнара.

А от Тедді, навпаки, був дуже задоволений собою. Він глузував з усіх пострижених овечок. Говорив, що вони дурненькі, бо марнують свій скарб, віддаючи вовну людям.

— Ви як оті роздай-біда, вовну роздаєте, а взимку будете мерзнути! — сміявся Тедді з інших овечок в отарі.

Згодом Тедді помітив, що йому вкрай незручно з довгою вовною. Йому було дуже жарко, до того ж вовна забруднилася, скуйовдилася, в ній застрягли сухі листочки, патички і навіть колючки. Тепер Тедді швидко втомлювався, менше ходив і багато лежав. Баранчик із сумом спостерігав, як його друзі бігають веселі, гарні, білі й пухнасті.

— Вони такі гарні… Чому я не такий? — бурмотів Тедді.

— Тому що ми ділимося вовною! — сказала Мері й пригостила соковитою травичкою свого друга.

— Знову те саме! — простогнав Тедді й відвернувся від подружки.

— Так, знову! Ми ділимося, і це на користь насамперед нам самим! Наша вовна відростає чистою і красивою, а ми за-

лишаємося здоровими і доглянутими. А десь далеко радіють діти: носять рукавички з нашого хутра. Це ж так чудово!

Тедді спочатку не хотів слухати подружку, але потім зрозумів, що Мері не бреше. Вона була такою веселою, а її вовна — чистою і гарною. До того ж Мері ніколи не жалілася, що їй холодно. А ще раділа, що хлопчикам і дівчаткам завдяки її вовні було тепло взимку. Раптом Тедді збагнув, як погано він вчинив — як справжній скнара.

— Я гадав, що збережу всю вовну для себе і вона принесе мені користь, а сталося навпаки. Якби я поділився тоді, то все було б по-іншому... Виявляється, що ділитися — важливо і корисно.

— Ну нарешті! — радісно вигукнула Мері й зацокала ратичками. — Ти все зрозумів!

— Але я ще можу все виправити, правда? — запитав з надією Тедді.

— Звісно, можеш! — раділа за кудлатого друга овечка.

Мері допомогла Тедді дістатися до перукарні. І там баранець побачив напис, якого раніше ніколи не помічав:

«Хто сіє щедро, той щедро жатиме». Тедді не міг збагнути, як це він пропустив такі важливі для себе слова? Утім головне, що він зрештою це зрозумів.

Хто щедрий і вміє ділитися — приносить радість і допомагає іншим, проте і сам завжди матиме за це винагороду.

Поміркуй!

1. Чому Тедді заховався, коли стригли всіх овець?
2. Навіщо обстригають овець?
3. Чому баранець став скнарою?
4. Чи легко було баранцеві влітку в хутряній шубі?
5. Чому Тедді таки погодився віддати свою вовну?

Наполегливість

В одному чудовому лісі жив маленький їжачок Тоні. Батьки його були дуже добрі, а сам він — веселий і допитливий. Їжачок любив бавитися з друзями, бігати і стрибати, співати й малювати...

Якось сонячного ранку Тоні на ходу мугикав собі пісеньку. І йому сяйнула ідея: «Я так гарно співаю! Хочу навчитися ще й грати на чомусь. Наприклад...» — Тоні на мить задумався, а тоді радісно вигукнув:

— На піаніно! Звісно ж! Як я раніше не здогадався! Отже, вирішено: я запишуся до музичної школи!

Запальний їжачок подумав, що відкладати таку важливу справу на завтра не варто. Не гаючи ані хвилини, він помчав до лісової музичної школи.

Тоні забіг до школи і поспіхом почав шукати когось, хто навчив би його грі на піаніно.

Він зайшов у перші відчинені двері — і його привітно зустріла учителька, пані Лисиця.

— Доброго дня! Я хочу навчитися грати на піаніно, — зайшовши у клас, повідомив Тоні. — Можна?

— Добридень! Хочеш — тож, звісно, навчатимемося. Сідай, — сказала вчителька і почала пояснювати Тоні, як створюється музика.

Пані Лисиця розповідала багато цікавого. Спершу про ноти, потім про те, як треба розминати пальчики…

— Ну, добре, добре, а коли вже гратимемо? — нетерпляче запитав їжачок.

— Спершу вивчимо ноти. Ось нота до, а це — ре, — продовжувала пані Лисиця.

— Так, я все зрозумів! Починаю грати! — сказав Тоні й узявся швидко тарабанити по клавішах.

На його подив, пролунав страшенно неприємний звук.

— Ой! Щось у мене не виходить, — розгублено пробурмотів Тоні.

— Щоб заграти, необхідно довго вчитися. І мати терпіння. Отже, це — нота мі… — продовжувала вчителька.

— Так-так, я все вивчив! Мі, до, ре — помідори… Граю! — зрадів Тоні. Та коли взявся до клавіш, знову нічого не вийшло.

— На це потрібен час. Старанно працюватимемо — і тобі обов’язково все вдасться! — надихала пані Лисиця малого учня.

Але Тоні вже охолов до піаніно.

— Мені вже набридло, — пробурмотів він. — Сидиш-сидиш — і жодного результату. Краще я піду!

Неподалік від музичної школи він побачив, як миші грають у м’яча.

«Ось ким я хочу бути — футболістом!» — пожвавився Тоні.

Ця думка так надихнула їжачка, що він негайно вирішив піти до футбольної секції. Бо недарма ж він, Тоні, дуже швидко бігає.

На стадіоні було гамірно: маленькі футболісти ганяли м’яча по полю. Їжачка записали до секції й одразу відправили на тренування.

Тоні негайно хотів вибігти на поле, однак тренер Вовк не дозволив: «Спочатку зробимо розминку». Тоні неохоче по-

присідав декілька разів і вирішив, що вже готовий забивати голи.

— Тоні, куди це ти? — знову зупинив його тренер. — Ще десять відтискань і п’ять хвилин стрибків на скакалці. Тренуйся.

Їжачку довелося послухатися Вовка. Розминка здавалася такою нудною… Тоні виконував усі вправи неохоче і мріяв лише про те, аби швидше вибігти на зелене поле і влупити по м’ячу.

Нарешті після розминки їжачок вийшов на поле. Його поставили на ворота, і Тоні це дуже засмутило.

— Ну, що це за футбол такий — м’яч ловити! Та я зараз запрост… — Тоні не встиг закінчити фразу і заверещав: — Ой, мій ніс! Мій ніс! — малий воротар схопився за носа.

От халепа — їжачок не помітив м’яча, і той поцілив йому прямісінько в носа. Не встиг Тоні стати футболістом, а в нього вже розбитий ніс, а сам він — на лавці запасних. Їжачок зрозумів, що футбол теж не для нього.

Засмучений, Тоні чимчикував лісовою стежиною. Раптом він вийшов до річки. Їжачок сів на березі й спостерігав за бобрами, які будували загату. О, як вправно вони плавали, а потім по черзі пірнали! Дивлячись на майстрів-бобрів, їжачок теж негайно захотів навчитися плавати й пірнати.

— Перепрошую, а ви навчите й мене плавати? — поцікавився їжачок.

— Звичайно! — радісно відповів найвправніший бобер. — Дивись і повторюй!

Їжачок неймовірно зрадів, що його погодилися навчити.

— Отож, роби лапками раз-два... — продовжував бобер. — Стій, стій, у воду не заходь! Поки що просто стій на березі й дивися! — ледь устиг зупинити завзятого їжачка бобер.

Бобер показував, як правильно рухати лапками, як тримати мордочку над водою. Найголовніше, як казав новий вчитель, не боятися води. Їжачок старанно повторював усі рухи і намагався їх запам’ятати.

— Ну, я пішов! — вигукнув Тоні й побіг до води.

— Тільки на глибину не заходь! — розхвилювався вчитель.

— Я ж уже все вивчив! — заспокоїв його їжачок. Він заходив у воду далі й далі, глибше і глибше. Аж раптом закричав: — Ой-ой, допоможіть! Рятуйте! Я не вмію плавати!

Тоні почав тонути. Бобер кинувся на допомогу, витягнув їжачка на берег і хотів продовжити урок. Проте Тоні мовчки підвівся і пішов подалі від річки.

Їжачкові вже не хотілося вчитися грати на піаніно, не хотів він бути і футболістом чи плавцем. Сумний, він прийшов додому, зайшов до своєї кімнати і гірко заплакав.

— Привіт, синку! Що трапилося? — запитав тато, зазирнувши до нього.

— Я… я нічого не вмію! — крізь сльози пролепетав Тоні.

Тато здивувався, бо Тоні був дуже кмітливим і розумним.

— Я б так не сказав… Ти вже багато чого вмієш, — переконував тато.

— На піаніно грати не вмію, у футбол ганяти не виходить, — засмучено пояснив їжачок, — плавати я теж не здатний: зайшов у воду і ледь не потонув.

Щойно тато почав пояснювати, що всьому цьому можна навчитися, Тоні заперечив:

— Так я вже вчився!

— Справді? — здивувався тато. — І коли?

— Сьогодні! Проте нічого не вмію! — сердито відказав Тоні.

Зрештою мудрий тато все зрозумів. Тоні хотів навчитися всього за один день. Але їжачку забракло наполегливості та терпіння, щоб вивчити бодай щось.

— Неможливо навчитися чомусь за один день! Потрібно старанно працювати і трудитися багато місяців і навіть років, — пояснював він синові.

— Тобто… щоб заграти на піаніно, треба вчитися цілий рік?! — здивувався Тоні.

— Звичайно, і навіть більше. І в цій, та й в усіх справах необхідна сила волі, щоб не сидіти склавши лапки, а завзято трудитися. Тому не плач. Ти не досяг мети, тому що не навчався наполегливо і довго.

— Справді? — зрадів Тоні. — Тож я не нездара? — з надією запитав Тоні, витираючи сльози.

— Звісно ж, ні! Потрібно терпляче трудитися, щоб чогось навчитися. Навіть ходити і бігати ти теж колись вчився, — підбадьорював їжачка тато.

— Справді? Тоді завтра я повернуся до музичної школи! — вигукнув щасливий їжачок.

Тепер Тоні все зрозумів. Терпіння, наполегливість і сила волі — ось що допоможе йому стати музикантом чи спортсменом.

Тож і ти, маленький читачу, наполегливо вчися. Старайся — і в тебе обов'язково все вийде!

Поміркуй!

1. Ким хотів стати їжачок?
2. Чому він покинув учитися грі на піаніно, у футбол та плаванню?
3. Чому Тоні розплакався ввечері?
4. Чи зрозумів їжачок, як йому стати музикантом чи спортсменом?

А в мене... теж таке є!

У далекій спекотній Африці живе сила-силенна різних тварин. Отам, у джунглях, водяться мавпочки. Вони всі приятелюють, особливо малеча. Усі разом граються, бігають до школи і навіть займаються лісовою акробатикою.

Усі знають мавпочку Лілі. Вона спритна й весела, але має одну серйозну ваду. Лілі полюбляє трошки перебільшувати або навіть щось вигадувати — одним словом, обманювати.

Приміром, сьогодні, коли мавпенята поверталися зі школи, мавпеня Дін поділився своєю радістю:

— А я сьогодні з математики отримав «відмінно»!

— Та що тут такого! Хоча... молодець, звичайно. А от я сьогодні отримала аж три «відмінно»: з малювання, з читання і... і... з математики! Ось! — випалила Лілі.

Лілі збрехала, бо їй кортіло, щоб інші мавпочки нею теж захоплювалися.

Після обіду мавпенята зібралися на галявині. А маленька Марта чомусь запізнювалася. Раптом вона прибігла, а в лапах — чималенький пакунок.

— Агов, погляньте сюди! У мене — посилка від бабусі!

Мавпенята поспішили на допомогу — розпаковувати посилку. Там було море ласощів. Лілі дивилася на все те як зачарована. А потім мовить зневажливо:

— Ой, це ж треба! Який збіг! Мені теж посилка надійшла. Навіть дві! І обидві вдвічі більші за твою. Там теж купа цукерок та шоколаду... а головне — сукні та намисто!

У мавпочки Бібі аж очі полізли на лоба від здивування.

— А покажеш ті нові сукні? — спитала вона. — Мені так цікаво!

— Звичайно! Але... пізніше. Зараз нумо гратися! — швидко викрутилася Лілі.

Так було майже щодня: Лілі постійно чимось вихвалялася і про щось брехала. То вона перескочить одним стрибком через п'ять дерев, то збере цілий мішок бананів, то їй новенький телефон подарують... Вона завжди «ма́ла» щось краще, більше і новіше, аніж інші.

Врешті друзі зрозуміли, що Лілі все вигадує, і віри їй не стало. Проте мавпочка цього не помічала. Вона невтомно вигадувала про себе історії й хизувалася тим, чого насправді не було.

Батьки часто просили Лілі: мовляв, досить обманювати. Їй пояснювали, що брехня до добра не приведе.

— А кому це зашкодить? — дивувалася Лілі. — Хай навіть я трохи прибрешу, але ж це просто так, лише жарти! Щоб цікавіше було!

— Просто так у світі нічого не буває, — терпляче пояснював тато, — кожен вчинок має свої наслідки.

Проте мавпочка уперлася: вона трохи прикрашатиме свої розповіді, бо нікому від цього не буде лиха.

Наближалося свято, дуже важливе для Лілі, — її день народження. Отож вона запросила на святкову вечерю всіх друзів.

— А ви знаєте? А ви чуєте? Наступної суботи я святкуватиму свої народини! Запрошую всіх! Чекатиму вас із нетерпінням!

Увесь тиждень Лілі хвилювалася в передчутті свята. І ось нарешті субота. Тато й мама привітали свою донечку. Вони старанно підготувалися до свята. Мама спекла торт, а тато надув кульки і прикрасив житло барвистими гірляндами. Все було дуже гарне. Лілі одягла святкову сукню і чекала гостей.

Але минула година, а потім і друга... Де ж гості? Лілі сіла і розплакалася. Вона не розуміла, чому ніхто не прийшов її привітати.

Раптом відчинилися двері — прибіг Дін.

— Агов, Лілі, у тебе все гаразд? Чому не виходиш надвір гратися?

— Гратися? Сьогодні ж у мене... у мене народини! Я вас усіх запросила в гості й ось зараз чекаю, чекаю... — крізь сльози відповіла мавпочка.

— У тебе день народження? Невже це правда?! — здивувався Дін.

— Звісно ж, правда! — обурилася Лілі.

— Вибач, Лілі, просто ми звикли, що ти завжди все вигадуєш, — розгублено пояснив Дін. — От усі й вирішили, що ти знову прибрехала...

Лілі стало дуже соромно перед друзями. Усі знали, що вона завжди говорить неправду! І тому їй перестали вірити.

— Я говорила просто так... — почервоніла Лілі. — Але обіцяю, що більше такого не буде!

— Це чудово! Залишайся тут і нікуди не ходи! Добре? — вигукнув Дін, вибігаючи з кімнати.

І вже скоро всі друзі були в гостях у Лілі. Вони принесли їй подарунки і букети квіток. Мавпочка вибачилася за те, що казала неправду, й пообіцяла бути чесною.

Як добре, що Лілі все зрозуміла! І як чудово, що вона має друзів, які тепер вірять їй.

Усе, що ми кажемо, має значення. Тому ретельно добирай слова. Буває, сказав щось недоладне — просто так, — а це когось образить чи й зруйнує довіру до тебе.

Неправда й омана — погані приятелі. А от чесність і щирість — найкращі друзі!

Поміркуй!

1. Якою була мавпочка Лілі?
2. Чи вірили друзі вигадкам Лілі?
3. Чому друзі не повірили мавпочці, коли вона запросила їх на день народження?
4. Хто прийшов у гості до Лілі?
5. Чи зрозуміла мавпочка, що обманювати не можна?

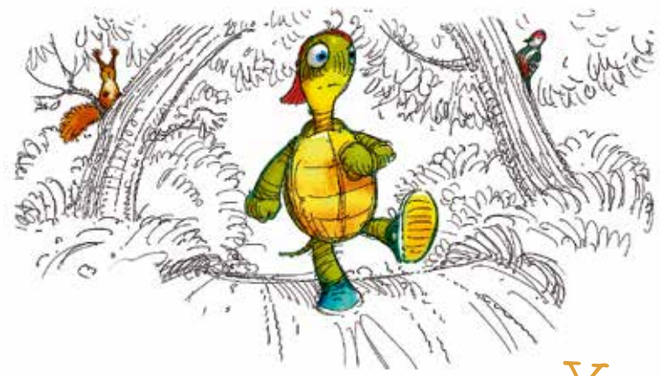

Хочу бути героєм!

Черепашка Чіко, як і всі інші черепашки, полюбляє фільми і мультфільми про героїв, які рятують світ. Він щодня дивиться історії про звитяжних і сміливих черепах, які поспішають усім на допомогу. Звичайно, маленький Чіко теж мріє бути супергероєм — щойно виросте і стане дорослим.

Та якось йому на думку спала ідея: «А чому б не стати героєм вже зараз? Навіщо чекати? Хочу — значить зможу!»

Чіко вирішив негайно взятися до діла, і взятися серйозно! Адже від цього залежатиме життя всіх черепах на землі, а можливо, і взагалі всіх жителів планети! Тому Чіко склав список усіх справ, які треба робити, щоб стати героєм. Список вийшов на диво короткий:

— щоранку роби гімнастику,

— нарощуй м’язи,

— шукай, кого рятувати.

Не гаючи ні хвилини, Чіко взявся виконувати свою вкрай важливу місію. Він зробив кілька гімнастичних вправ і перейшов до другого пункту.

— Так! Ось і цей пункт виконано, — Чіко перевів подих і напружив м’язи на лапках. — Тепер піду подивлюся, кого сьогодні можна врятувати. — Він ще раз перевірив силу м’язів. — Але когось не дуже великого, бо я ще не дуже накачався.

Майбутній герой вийшов надвір і наштовхнувся на сусідку — черепашку Поллі. Вона розгублено стояла біля свого велосипеда.

— Привіт, Поллі! А чому стоїш? Щоб їхати, треба крутити педалі. Чи ти гадаєш, він сам поїде? — пожартував Чіко.

Проте Поллі було не до сміху, бо її велосипед зламався.

— Привіт, Чіко. Я знаю, що треба крутити педалі, але вони чомусь не крутяться… Допоможеш? — з надією попросила Поллі.

— Я… цей… я з радістю! Та зараз дуже поспішаю, — пояснив Чіко й побіг далі — на пошуки цікавіших пригод.

Поллі сумно подивилась услід Чіко й замислилася, кого б іще попросити про допомогу.

А Чіко, йдучи геть, насуплено бурмотів:

— Немає часу в мене на ці забавки! Мені треба шукати, кого рятувати, кому допомогти, а тут вона зі своїм велосипедом!

Весь день Чіко шукав тих, хто потрапив у біду. Додому він повернувся пізно ввечері, так і не знайшовши жодного, кого можна було б урятувати. Марні пошуки геть втомили Чіко, тож після вечері він навіть не помив посуду і не поскладав іграшок.

Наступного дня після зарядки Чіко знову вирушив на героїчні пошуки. Десь же вони є — ті, кому терміново потрібні його сила і мужність? О, черепашка щиро хотів стати справжнім героєм!

— Агов, агов, допомозіть! — долинуло з дитячого майданчика.

— Нарешті! Це мій шанс! — зрадів Чіко. — Зараз я вас врятую! Біжу! Йду!

Він роззирнувся навсібіч, готовий до звершення подвигів, коли це побачив… маленьке черепашеня на гойдалці.

— Агов, допомози мені, будь ласка, лозгойдатися, бо я не мозу!

— Це… це ти кликав на допомогу? — здивувався майбутній герой.

— Так! Так! — радісно вигукнув малюк.

— Як тобі не соромно? Я гадав, що треба когось рятувати. Комусь терміново допомогти… А ти просто не можеш розгойдатися! — роздратовано сказав Чіко черепашеняті й пішов далі стежкою, бурмочучи: — Це ж треба! Я подумав, що от-от стану героєм!

Раптом назустріч Чіко вибіг його однокласник Бобі.

— О, друже, а я тебе скрізь шукаю! Потрібна твоя допомога!

Чіко знову розправив плечі, очі в нього засяяли, а серце закалатало в грудях.

— Потрібна моя допомога? Звісно, які питання! Я ж уже майже герой!

— Допоможи, будь ласка, придумати привітання для вчительки: в неї завтра день народження!

— Що-о-о?! — обурився Чіко. — Привітання для вчительки? Ти… ти хоч розумієш, що гаєш мій доро-

гоцінний час?! Я прагну подвигів, а ти мене всілякими дурницями відволікаєш! — грізно відказав черепашка.

Ну як не щастить, то не щастить! Що вдієш!

Весь час Чіко відволікали від важливого завдання — від пошуків того, кого потрібно врятувати! То хтось просив подати м'яча на футбольне поле, то піти до магазину, то з малечею побавитися…

І цього дня Чіко знову повернувся додому засмученим. І коли він, сумний, сидів у своїй кімнаті, до нього підійшла старша сестричка Лінда.

— Привіт! Чому ти такий кислий? Що, лимонів об'ївся?

— Нічого я не їв. Я образився, — пробурмотів Чіко.

— І що сталося?

— Просто, розумієш… я хочу героєм бути. А рятувати нема кого, навколо самі лише нахаби! Те їм дай, те допоможи… — скаржився Чіко сестричці.

— Ой, ну ти мене й розсмішив! Який же з тебе герой, якщо в тебе в кімнаті такий безлад! Навіть прибрати тут не можеш. Отож до героя тобі далеко! — сказала Лінда і голосно розсміялася.

— Що? Та я… я зможу! Ось побачиш! Я зараз… візьму і все поскладаю на місця і такий тут лад наведу, що ого-го! — грізно пообіцяв Чіко.

Його обурили слова Лінди, і він вирішив будь-що довести сестрі, що здатен бути героєм. Черепашка зібрався із силою і взявся прибирати. Книжки склав на полицю, одяг — у шафу, потім витер пил і навіть у коробці з іграшками навів лад.

Чіко дуже захопився прибиранням. Він навіть не помітив, як дійшов до кухні й помив посуд після обіду! А щойно він з усім впорався, з роботи прийшла мама.

— Ой, а хто це все зробив? — не приховуючи захоплення, сказала мама. — Хто ж тут такий герой?

— Герой? — сторопів Чіко. — Я — герой?

— Звичайно, що так! Це ж непроста справа — все прибрати. Треба знайти час, щоб не гратися і не гуляти з друзями, проявити наполегливість і терпіння. Потрібно бути справжнім героєм, щоб таке зробити! — із захватом і вдячністю сказала мама. — Ти мій любий герой!

— Але ж я нікого не врятував, — ледь чутно бурмотів черепашка. — Я не звільнив нікого від злодіїв... Я ж просто...

— Навпаки. Врятував! Врятував мене від прибирання і звільнив мені кілька годин для відпочинку. Молодець! Ти справжній герой! Дякую тобі, синку, — сказала мама і міцно обійняла свого маленького героя.

У маминих обіймах Чіко стало тепло й затишно. Він замружив очі від задоволення і притулився до

матусі. Раптом черепашка зрозумів, що для подвигів не варто шукати якоїсь нагоди. Героєм можна стати і в маленьких справах, адже будь-яка допомога — це і є геройський вчинок. Роззирнувшись і трохи помилувавшись чистотою в кімнаті, черепашка побіг надвір.

Але вже не для того, щоб шукати, кого рятувати, а щоб бути поруч, якщо комусь знадобиться його допомога. Раптом треба комусь полагодити велосипед, когось розгойдати, а комусь допомогти написати листівку? Чіко готовий до всього!

Щодня можна бути для когось героєм. І, можливо, твій вчинок не буде подвигом, але хтось обов'язково оцінить твою допомогу, щедрість і доброту. Адже бути для когось героєм — так просто!

Поміркуй!

1. Ким хотів стати Чіко?
2. Чому Чіко не допоміг Поллі та черепашеняті?
3. Який подвиг здійснив Чіко?
4. За що мама похвалила сина?
5. Як можна легко стати героєм?

Літературно-художнє видання

Серія «НАЙКРАЩІ КАЗКИ»

Люсі Робін

КАЗКИ НА НІЧ

Для дошкільного і молодшого шкільного віку

Художник *Арсен Джанік'ян*

Головний редактор *Світлана Крупчан*
Відповідальний редактор *Світлана Попадюк*
Коректор *Анна Балановська*
Дизайн і верстка *Вадима Булахова*

Підписано до друку 16.02.2022. Формат 84×100 $^{1}/_{16}$.
Папір крейдований. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 19,5.
Тираж 2000 пр. Зам. №

ВИДАВЕЦЬ ПП «РІДНА МОВА»
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №6914 від 18.09.2019
Юридична адреса: 04050, м. Київ, вул. Юрія Іллєнка, 12
Фактична адреса: 04073, м. Київ, просп. Степана Бандери, 6
Тел./Факс: (044) 490-99-01

ЗАМОВИТИ КНИЖКИ МОЖНА
У КИЄВІ:
Тел.: (044) 490-99-01
E-mail: sale@ridna-mova.com

В ІНТЕРНЕТ-МАГАЗИНІ: ridna-mova.com,
моб.: 098-023-55-41, 099-236-98-85

У ХАРКОВІ:
Філія ПП «Видавництво «Махаон-Україна»,
61070, Харків, вул. Акад. Проскури, 1.
Тел.: (057) 315-15-64, 315-25-81
E-mail: machaon@machaon.kharkov.ua

Віддруковано АТ «Харківська книжкова фабрика "Глобус"»
61011, м. Харків, вул. Різдвяна, 11.
Свідоцтво ДК № 7032 від 27.12.2019 р.
www.globus-book.com